

Versnelde verhoging AOW-leeftijd

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 februari 2015

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft bij brief van 4 december 2014 om een reactie gevraagd op een brief van een burger inzake het versnellen van de verhoging van de AOW-leeftijd. In deze burgerbrief wordt gevraagd waarom de AOW-leeftijd versneld verhoogd gaat worden en daarmee niet het oude schema gehandhaafd blijft. Ook wordt aandacht gevraagd voor de inkomensgevolgen die dit voor de betrokkenen heeft.

Naar aanleiding van deze brief wil ik graag opmerken dat het kabinet er begrip voor heeft dat de verhoging van de AOW-leeftijd ouderen niet onberoerd laat, mede vanwege de inkomenseffecten die dit heeft voor mensen. Tegelijk moet echter worden opgemerkt dat er de afgelopen jaren een brede overeenstemming is ontstaan over de noodzaak van structurele hervormingen. De vergrijzing en toenemende levensverwachting nopen tot langer doorwerken en een verhoging van de AOW- en pensioenrichtleeftijd. Daarom is in 2012 het wetsvoorstel aangenomen waarmee de AOW-leeftijd vanaf 2013 geleidelijk verhoogd wordt naar 67 jaar in 2023 en vervolgens wordt gekoppeld aan de gemiddelde resterende levensverwachting. Deze wet leidde tot een structurele verbetering van de overheidsfinanciën.

Bij de totstandkoming van het Regeerakkoord «Bruggen slaan», trof de regering echter een situatie aan waarbij de toestand van de overheidsfinanciën door de economische crisis verder was verslechterd. Als gevolg van de economische teruggang en de vergrijzing groeien de sociale zekerheidsuitgaven momenteel harder dan het Bruto Binnenlands Product (BBP) en is sprake van aanhoudende overheidstekorten en een oplopende overheidsschuld. Deze omstandigheden vragen om het sneller doorvoeren van hervormingen die de Nederlandse economie en arbeidsmarkt versterken en de overheidsfinanciën ook voor de middellange termijn op orde brengen. In het Regeerakkoord vraagt het kabinet van alle Nederlandse burgers – naar draagkracht – een bijdrage en is in dit perspectief opnieuw de afweging gemaakt tussen de urgentie van de budgettaire problematiek en de rechtszekerheid voor mensen die vlak voor hun pensioen staan en geconcludeerd dat ook van deze groep ouderen een verdere bijdrage mag worden verwacht. Overigens is van belang dat de Afdeling advisering van de Raad van State een blanco advies heeft gegeven en geen aanleiding heeft gezien opmerkingen te maken over de hier voorgestelde versnelde verhoging van de AOW-leeftijd in relatie tot het reeds eerder in gang gezette tijdspad voor verhoging van de AOW-leeftijd.

Het kabinet was zich ervan bewust dat de verhoging van de AOW-leeftijd tijdelijke overbruggingsproblemen kan veroorzaken voor mensen die weinig voorbereidingstijd en weinig mogelijkheden hebben om het verlies zelf op te vangen. In relatie hiermee is daarom in het regeerakkoord een overgangsmaatregel aangekondigd die er voor zorgt dat mensen die per 1 januari 2013 reeds deelnemen aan een vut- of prepensioenregeling, en zich daarmee niet hebben kunnen voorbereiden op de AOW-leeftijdsverhoging, recht krijgen op een overbruggingsuitkering op minimumniveau, die qua uitkeringsnorm vergelijkbaar is met de AOW en afhankelijk is van het overige inkomen en vermogen. In het Sociaal Akkoord van

11 april 2013¹ is afgesproken deze overbruggingsregeling te verruimen en open te stellen voor mensen met een inkomen tot 200 procent van het wettelijk minimumloon voor alleenstaanden en tot 300 procent van het wettelijk minimumloon voor paren. Inmiddels is de Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW (overbruggingsregeling) tot stand gekomen en is deze met ingang van 1 oktober 2013 – met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2013² – in werking getreden. Ook is in dit verband van belang dat de doelgroep van de overbruggingsregeling is verruimd naar mensen die op 1 januari 2013 een uitkering ontvingen op grond van een regeling die vergelijkbaar is met een VUT- of prepensioenregeling³.

Uit de burgerbrief begrijp ik dat betrokkene in november 2016 de 65-jarige leeftijd zal bereiken en gelet op zijn inkomen niet in aanmerking komt voor de overbruggingsregeling. Het voorstel om de verhoging van de AOW-leeftijd te versnellen betekent voor betrokkene dat hij 2 maanden later met AOW-pensioen gaat, dan op grond van de huidige wet het geval zou zijn. Dit betekent dat betrokkene het ontstane inkomensgat kan opvangen door 2 maanden langer door te werken (tot 65 jaar en 9 maanden in plaats van tot de huidige 65 jaar en 7 maanden). Een andere mogelijkheid zou bijvoorbeeld zijn om het aanvullende pensioen naar voren te halen.

Ik heb er begrip voor dat de versnelde verhoging van de AOW-leeftijd betrokkene niet onberoerd laat vanwege de inkomenseffecten. Tegelijk wil ik er echter op wijzen dat van alle Nederlandse burgers – naar draagkracht – een bijdrage wordt gevraagd om de overheidsfinanciën ook op middellange termijn op orde te brengen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma

¹ Kamerstuk 33 566, nr. 15, blz. 12

² Stcrt. 2013, nr. 15137.

³ Stcrt. 2013, nr. 25401.